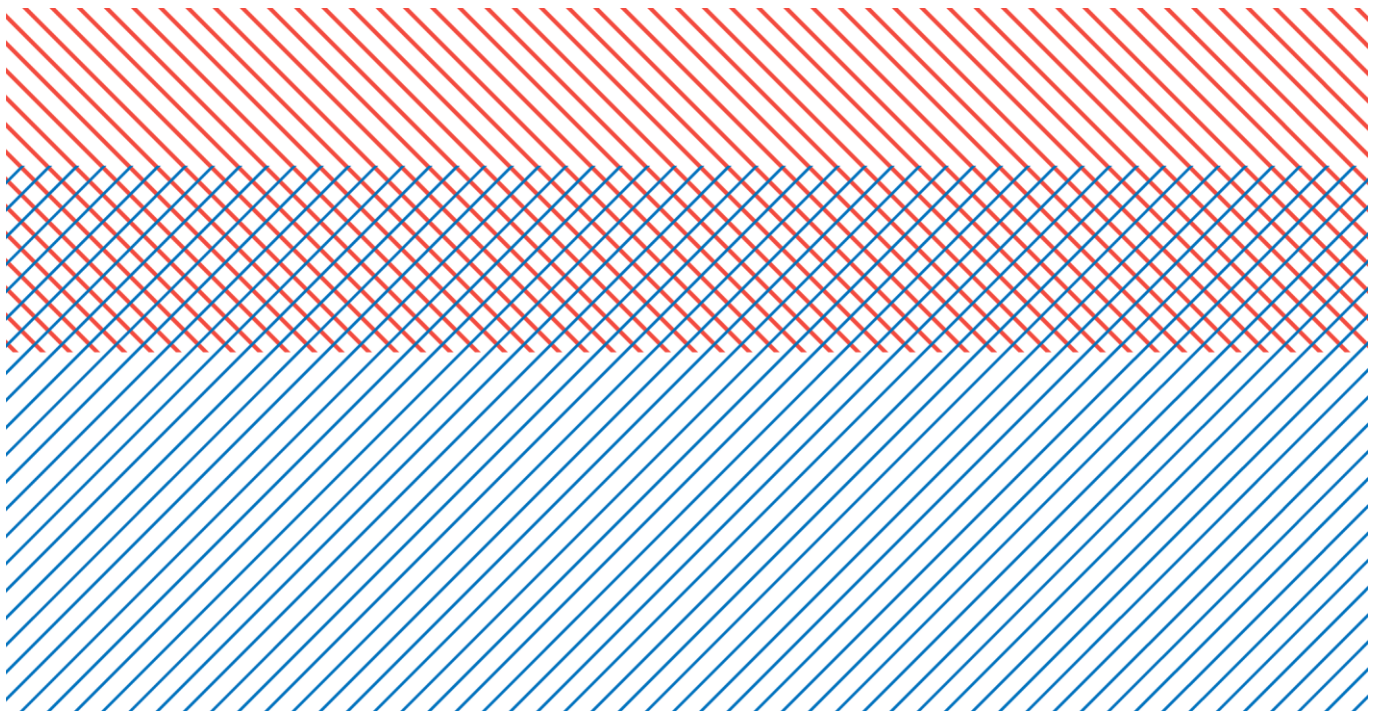

Notat

Dataindsamlinger i Følgeforskningspanelet til folkeskolereformen

Dokumentation af 3. dataindsamling efter reformen

Mette Friis-Hansen, Kasper Skou Arendt & Vibeke Myrup Jensen

*Dataindsamlinger i Følgeforskningspanelet til folkeskolereformen –
Dokumentation af 3. dataindsamling efter reformen*

© VIVE og forfatterne, 2017

Projekt: 100663

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVE blev etableret den 1. juli 2017 efter en fusion mellem KORA og SFI. Centeret er en uafhængig statslig institution, som skal levere viden, der bidrager til at udvikle velfærdssamfundet og den offentlige sektor. VIVE beskæftiger sig med de samme emneområder og typer af opgaver som de to hidtidige organisationer.

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

FORORD

I 2014 igangsatte Undervisningsministeriet (UVM) et omfattende evaluerings- og følgeforskningsprogram, der skal følge folkeskolereformens implementering og dens effekter heraf. Et vigtigt led i følgeforskningsprogrammet er en stor spørgeskemaundersøgelse blandt elever, medarbejdere, forældre og skolebestyrelsesformænd, der løber fra 2014 til 2018 på udvalgte skoler i Danmark.

Hvert år deltager en række respondenter fra disse udvalgte skoler i undersøgelsen. Der er således tale om et panelbaseret datamateriale, hvor man kan følge udvalgte skolers udvikling over tid. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd gennemfører i samarbejde med DST Survey undersøgelsen: *Dataindsamlinger i følgeforskningspanelet til folkeskolereformen*. I 2014 gennemførte lidt mere end 34.000 respondenter undersøgelsen, mens lidt mere end 39.000 respondenter gennemførte i den seneste dataindsamling i 2017.

Dette notat redegør for, hvordan data er indsamlet i 3. dataindsamling efter reformen i 2017 samt dokumenterer bortfald og repræsentativitet. Formålet med projektet er at koordinere og projektløse dataindsamlingen, herunder kvalitetssikre skemaer, stikprøver, breve osv.

Notatet er udarbejdet af videnskabelig assistent Kasper S. Arendt, seniorforsker Vibeke M. Jensen og projektkoordinator Mette Friis-Hansen, der ligeledes er projektleder på projektet.

Vi takker først og fremmest alle de deltagende skoler, deres elever og forældre samt skolernes medarbejdere, der bidrager med at besvare spørgeskemaerne hvert år. Derudover vil vi også gerne rette en tak til Styregruppens medlemmer – fra Danmarks Evaluerings Institut, Århus Universitet, DPU, Trygfondens Børnecenter, VIA, Rambøll, VIVE og UVM. Styregruppen bidrager med revidering af spørgeskemaerne.

Projektet er igangsat og finansieret af Undervisningsministeriet.

Forfatterne
november 2017

Indhold

1	INDLEDNING	5
1.1	Dataindsamlingsprocessen.....	5
1.2	Oversigt over dataindsamlingen i følgeforskningsprogrammet 2014-2018	6
2	TREDJE DATAINDSAMLING EFTER REFORMEN	8
2.1	Tidsperspektiv	8
2.2	Elever	8
2.3	Skoleledere	9
2.4	Skolebestyrelsesformænd, lærere og andet pædagogisk personale	9
2.5	Forældre.....	10
3	ANTAL BESVARELSER OG SAMMENKOBLING AF DATA I ÅRET	11
3.1	Deltagelse og besvarelsesprocenter for 2017	11
3.2	Sammenkobling af de enkelte skemaer i 2017.....	13
3.3	Sammenkobling via klasse eller klassetrin?	14
4	PANELDATA – SAMMENKOBLING AF DATA PÅ TVÆRS AF TID.....	16
4.1	Sammenkobling af paneldata på skoleniveau	16
4.2	Sammenkobling af data på individniveau	17
5	REPRÆSENTATIVITETSANALYSE	19
6	UDGIVELSER PÅ BAGGRUND AF DE INDSAMLEDE DATA	24
	LITTERATUR	27

1 INDLEDNING

Formålet med dette notat er at beskrive, hvordan dataindsamlingen for folkeskolens følgeforskningspanel er forløbet i 2017, herunder dokumentere antallet af besvarelser, mulighederne for at koble data på tværs af skematyper og foretage en repræsentativitetsanalyse. Ønskes oplysninger om processen bag de tidligere dataindsamlinger i følgeforskningsprogrammet, henviser vi til det tidligere notat: ”Folkeskolereformen – Dokumentation af dataindsamlingen 2014-2016” (Arendt m.fl., 2017), som kan hentes [her](#).

Samlet set dækker spørgeskemaundersøgelsen en række centrale emner for analyse af implementering af folkeskolereformen. I dette notat kommer vi ikke nærmere ind på, *hvilke* emner dataindsamlingen mere konkret vedrører. Dog lister vi bagerst i notatet de udgivelser, der på nuværende tidspunkt er udkommet på baggrund af det datamateriale, der er indsamlet indtil videre. Disse udgivelser kan ligeledes downloades på www.vive.dk. Se endvidere også oversigten på emu.dk, der opdateres løbende: [Samlet oversigt over publikationer](#).

Spørgeskemaer og data fra spørgeskemaundersøgelsen (p.t. for 2014-2017) kan rekvireres hos Styrelsen for IT og Læring (herefter STIL) og kan evt. kobles til registerdata fra STIL eller Danmarks Statistik via institutionsnummer (for alle respondentgrupper) eller afidentificerede cpr-numre (kun for elev- og forældrebesvarelser).

I kapitel 2 giver vi en oversigt over dataindsamlingen for 2017 og beskriver processen for indsamling af data for alle respondentgrupper. I kapitel 3 ser vi på svarprocenterne fordelt på de forskellige typer af respondentgrupper og viser mulighederne for at koble besvarelser sammen inden for året. I kapitel 4 ser vi på mulighederne for at sammensætte dataene fra alle fire gennemførte indsamlinger til et samlet panel. I kapitel 5 foretager vi en repræsentativitetsanalyse.

1.1 Dataindsamlingsprocessen

Primo 2014 inviterede daværende undervisningsminister Christine Antorini 400 skoler til at deltage i en omfattende undersøgelse af implementeringen af folkeskolereformen for perioden 2014-2018. De 400 hovedskoler og dertilhørende afdelinger (442 skoler i alt) er tilfældigt udvalgt af STIL blandt landets folkeskoler. Alle spørgeskemaundersøgelser på nær forældreundersøgelsen er foregået via et webbaseret spørgeskema, mens forældreundersøgelsen er foregået ved telefoninterview.

Skoler, der opnår en tilfredsstillende besvarelsesprocent, får en økonomisk kompensation for at deltage i følgeforskningsprogrammet. I 2014-2016 fik skolerne for hver gennemført dataindsamling 5.000 kr. i kompensation. I 2017 fik skolerne 10.000 kr. i kompensation. Fordoblingen af kompensationen til skolerne skyldes, at UVM har udvidet dataindsamlingen til at inkludere elever i 1. og 3. klasse i 2017, mens dataindsamlingen for 2018 inkluderer 2. klasse.

Hvert efterår sendes der en informerende mail til samtlige skoler i følgeforskningsprogrammet vedrørende, hvornår dataindsamlingen igangsættes samt andre praktiske oplysninger. Desuden oplyser vi skolerne om, at deres svar bliver behandlet fortroligt, og at de er anonyme i undersøgelsen. Derudover indsamles hvert efterår kontaktoplysninger for alle respondentgrupper. En kopi af de konkrete formuleringer i informationsmailen kan rekvireres hos STIL.

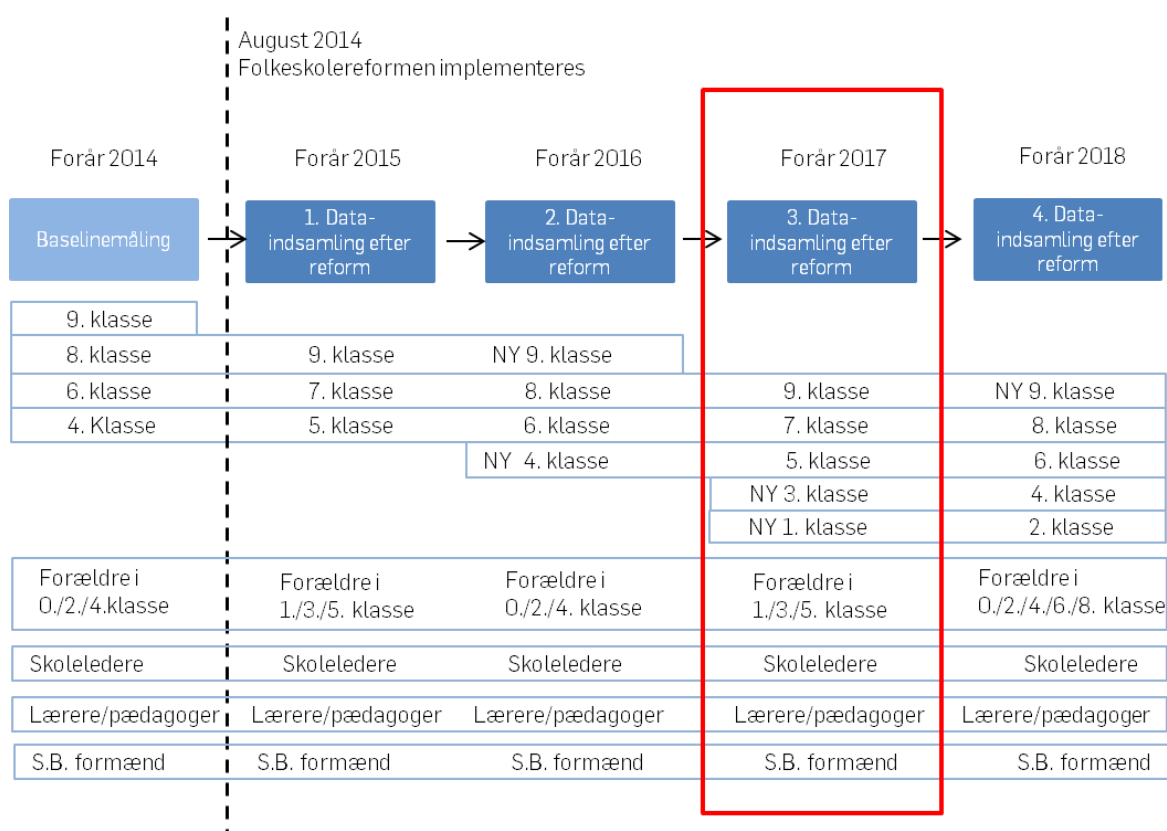
I dette kapitel giver vi først en samlet oversigt over dataindsamlingerne i 2014-2017. Dernæst beskriver vi, hvordan vi foretog dataindsamlingen for 2017 for hver af de forskellige respondentgrup-

per. Ønskes information om dataindsamlingen for de tidligere år, henviser vi til dokumentationen for indsamlingen i 2014-2016 (Arendt m.fl., 2017).

1.2 Oversigt over dataindsamlingen i følgeforskningsprogrammet 2014-2018

Figur 1.1 illustrerer dataindsamlingerne fra 2014 til 2018 fordelt på de fem respondentgrupper: elever, forældre, skoleledere, lærere og andet pædagogisk personale¹ samt skolebestyrelsesformænd (herefter S.B. formænd). Dette dokumentationsnotat beskæftiger sig med 3. dataindsamling efter reformen, fra 2017.

Figur 1.1 Dataindsamlingen i følgeforskningspanelet til folkeskolereformen i 2014-2018

Anm.: Figur 1.1 viser de deltagende respondentgrupper i dataindsamlingen. Det drejer sig om elever på forskellige klassetrin, forældre, skoleledere, lærere og andet pædagogisk personale samt S.B. formænd.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

I foråret 2014 indgik elever på 4., 6., 8. og 9. klassetrin i baselinemålingen. Nogle af disse elever følges gennem hele dataindsamlingsperioden, mens andre elever kun følges i enkelte år. Elever, der går i 4. klasse i foråret 2014, følges fx frem til, de går ud af 8. klasse i 2018 5 år senere. Disse elever følger vi derfor i den længste periode. Elever i 9. klasse i 2014 følger vi kun i ét år, men her er der til gengæld mulighed for at se på udviklingen på de deltagende skoler over tid, idet en 9. klasse deltager i hvert indsamlingsår. En ny 4. klasse er inkluderet i 2016, som følges frem til 6. klasse i 2018. Nye klasser inkluderes, for at vi kan følge de samme klassetrin på tværs af indsam-

¹ Betegnelsen "lærere og andet pædagogisk personale" dækker over lærere, pædagoger, pædagogmedhjælpere, børnehaveklasselædere, børnehaveklasseassistenter og undervisningsassistenter. I resten af notatet benytter vi betegnelsen "lærere og andet pædagogisk personale" eller blot "pædagogisk personale" som et samlet udtryk for de forskellige typer personalegrupper.

lingsårene. Her er proceduren, at lige klassetrin følges i de lige år, og ulige klassetrin følges i de ulige år. Dog på nær 9. klasse, som følges alle år.

I 2017 er elever i indskolingens dels repræsenteret via undersøgelsen blandt forældrene og via en undersøgelse af eleverne i 1. og 3. klassetrin. Spørgeskemaet til indskolingens er anderledes end spørgeskemaet til de øvrige klassetrin. For en nærmere beskrivelse af udviklingen og test af spørgsmålene til indskolingens henvises til Keilow & Højen-Sørensen (2017).

I forældreundersøgelsen følges forældre til elever på udvalgte klassetrin over tid, i det omfang det er muligt. Undersøgelsen blandt lærere og andet pædagogisk personale gennemføres for det personale, der er tilknyttet elevernes dansk- og matematikundervisning på de udvalgte klassetrin i de pågældende år.

For skolelederne gælder, at alle skoler i følgeforskningspanelet er inviteret til at deltage i baselineundersøgelsen i 2014. Fra 2015 og frem er dataindsamlingen udvidet til alle landets folkeskoler. For nogle afdelinger er det den ansvarlige afdelingsleder, der besvarer skemaet, men for andre har den overordnede skoleleder besvaret skemaet for hele skolen (herunder alle afdelinger). Skemaet sendes til den person, der står som ansvarlig leder for skolen (uanset om det er en overordnet skole eller en afdeling) i institutionsregisteret.

SFI Survey varetog dataindsamlingen i 2014, mens VIVE (tidligere SFI) i samarbejde med Danmarks Statistiks survey-afdeling (DST Survey) varetager dataindsamlingen i 2015-2018.

2 TREDJE DATAINDSAMLING EFTER REFORMEN

I dette kapitel beskriver vi dataindsamlingen for hver af de forskellige respondentgrupper i følgeforskningspanelet i 2017. Dataindsamlingen blev gennemført i løbet af foråret og er samlet set den fjerde gang, at de forskellige respondentgrupper har deltaget i følgeforskningspanelet.

Ud af de oprindeligt 442 inviterede skoler valgte 238 skoler at sige ja tak i 2014, men sidenhen er nogle skoler enten nedlagt, sammenlagt eller har frabedt sig at deltage. I alt blev 229 skoler derfor inviteret til at deltage i 2017, hvoraf 11 skoler siden 2016 er nedlagt, 4 aktivt frabad sig at deltage, og én skole indleverede ikke de relevante lister med kontaktoplysninger på de af skolens personale, der skulle indgå i dette års dataindsamling.

Ultimo 2016 blev skolerne mindet om den forestående dataindsamling og det forventede tidspunkt for indsamlingen. Processen for dataindsamlingen foregik efter næsten samme procedurer som for 2016, men nu med fokus på de elever, der gik i 1., 3., 5., 7. og 9. klasse. For en detaljeret gennemgang af indsamlingsprocedurerne henviser vi til dokumentationen for anden dataindsamling efter reformen (Arendt m.fl., 2017). I stedet fremhæver vi i nærværende notat primært de justeringer, vi har foretaget siden 2016 dataindsamlingen.

2.1 Tidsperspektiv

I 2017 foregik dataindsamlingen stort set sideløbende for alle respondentgrupper. For elever, lærere og andet pædagogisk personale, S.B. formænd og skoleledere foregik dataindsamlingen i januar-april. Dataindsamlingen for forældrene løb et par uger længere, da de sidste forældre først kunne interviewes, efter at eleverne havde gennemført deres besvarelse. Forældrene blev interviewet i februar-april.

2.2 Elever

For dataindsamlingen i 2017 inviterede vi elever på de samme klassetrin som i 2015 (5., 7. og 9. klassetrin). Og som nævnt tidligere blev dataindsamlingen udvidet til at inkludere elever på 1. og 3. klassetrin, jf. figur 1.1.

Som i tidligere dataindsamlinger modtog VIVE elevlister (fra de deltagende skoler) fra STIL indeholdende elevernes fulde navn, cpr-nummer, institutionsnummer, klassetrin, klasse og personlige UNI-login. Eleverne anvendte deres UNI-login til at få adgang til de web-baserede spørgeskemaer. Størstedelen af skolerne forestod selv elevdataindsamlingen i 2017, mens 16 af skolerne tog imod tilbuddet om at få teknisk assistance til at gennemføre dataindsamlingen. Den tekniske assistance blev leveret af en interviewer fra DST Survey.

Skolerne har i indsamlingsperioden modtaget fire påmindelser vedrørende elevbesvarelser, hvoraf tre påmindelser var før sidste frist for besvarelse. Efter 4 ugers dataindsamling ringede vi til de 114 skoler, der endnu ikke var påbegyndt elevskemaerne. Her bad yderligere to skoler om at blive fritaget for deltagelse, mens der blev indgået individuelle aftaler om gennemførelse for de resterende skoler. To yderligere skoler fik endvidere teknisk assistance til at gennemføre dataindsamlingen.

Skemaet til eleverne indeholder en delmængde af spørgsmål, som omhandler deres oplevelse af undervisningen i dansk og matematik. Da eleverne ikke skal igennem spørgsmålene for både dansk og matematik, bliver de tilfældigt fordelt til spørgsmål om *enten* dansk *eller* matematik. Er der elever, som survey-systemet af en eller anden grund ikke kan fordele til dansk eller matematik, vil de altid få skemaet for matematik. Ultimo januar sættes dataindsamlingen på pause, da DST Survey opdager, at eleverne for perioden 16.-27. januar 2017 ikke er blevet tilfældigt fordelt til at besvare spørgsmål om enten dansk eller matematik. Derudover er der i hele indsamlingsperioden før 27. marts uregelmæssigheder i forhold til, hvilke elever der er blevet tildelt spørgsmål om enten dansk eller matematik. I alt påvirker disse uregelmæssigheder 4.231 elever, svarende til 13 pct. af elevbesvarelsene. Alle disse elever har fået matematikskemaet, men halvdelen af dem burde have fået skemaet for dansk. I datasættet findes en variabel for, hvorvidt randomiseringen til spørgsmål om dansk og matematik har virket eller ej.

Samtidig med at denne fejl rettes, ændres i spørgsmålsformuleringen af følgende spørgsmål:

Tænk på en normal dag. Hvor meget tid bruger du på at være fysisk aktiv i skolen?

Spørgsmålsformuleringen ændres til:

Tænk på en normal dag. Hvor meget tid bruger du på at være fysisk aktiv i skolen (både i timerne og i frikvartererne)?

Parentesen er her blevet tilføjet, således at spørgsmålsformuleringen er identisk med formuleringen i forrige år. Denne tilføjelse er foretaget af hensyn til sammenligneligheden mellem år.² Derfor har 3.128 elever besvaret skemaet med spørgsmålet i den første udformning, mens de resterende elever har besvaret spørgsmålet i dets endelige udformning. I datasættet findes en variabel for, hvorvidt spørgsmålet er besvaret med eller uden parentesen. For en yderligere uddybning af, hvilken betydning denne ændring har haft for sammenligneligheden over tid, henviser vi til Nielsen, Keilow & Westergaard (2017).

2.3 Skoleledere

Siden 2015 inkluderer skolelederundersøgelsen skoleledere fra *alle* danske folkeskoler, der har almen undervisning i 0.-9. klasse.³ De er inviteret for at give et bedre datagrundlag på dette område. Selve spørgeskemaet er stort set identisk for de skoler, der har indgået i panelet siden 2014, og for de skoler, der har deltaget siden 2015. Fremgangsmåden for dataindsamlingen har for 2017 været identisk med indsamlingen for 2016. Det betød, at invitationsbrevene til skolelederne blev understøttet med en opdateret anbefaling fra formanden for Skolelederforeningen, Claus Hjortdal. I 2017 foretog vi op til fire skriftlige og efterfølgende op til to telefoniske henvendelser for at bede skolelederne om at besvare et online spørgeskema. I denne forbindelse henvendte vi os både til dem, der endnu ikke havde besvaret skemaet (under 80 pct. besvarelse), og dem, der havde påbegyndt deres besvarelse, men ikke færdiggjort den.

2.4 Skolebestyrelsesformænd, lærere og andet pædagogisk personale

Udgangspunktet for at kunne sende spørgeskemaer ud til skolebestyrelsesformændene, lærerne og andet pædagogisk personale er de respondentlister, som vi har modtaget fra skolerne med

² Spørgsmålet anvendes i indeks 8: Fysisk aktivitet. For mere info, se evt. Nielsen, Keilow og Westergaard, 2017.

³ Dvs. at skoleledere på specialeskoler eller skoler, der har undervisning i 10. klasse, ikke er omfattet af undersøgelsen.

navn og e-mail adresse på de relevante deltagere. Til denne gruppe sendte vi invitationer ud til den online spørgeskemaundersøgelse og har fulgt samme procedurer som for 2016. Dette indebar 3-4 skriftlige påmindelser om besvarelse af skema. Påmindelserne varierede i ordlyd for respondenter, der enten havde påbegyndt besvarelsen, men ikke færdiggjort den, eller endnu ikke havde påbegyndt den. Derudover har vi til få skoler (hvor lærernes e-mails ikke fungerede) sendt breve med link til spørgeskema og personlig kode.

Skolens kontaktperson modtog tre rapporter i indsamlingsperioden, som gav en status på, hvor langt skolen var kommet med besvarelser for alle involverede respondentgrupper. Samtidig med at skolerne modtog disse rapporter, sørgede vi for at sende en påmindelse til de respondenter, der ikke havde besvaret spørgeskemaet, således at kontaktpersonen på skolen kunne henvise til en nyere mail med link til spørgeskemaet.

I de tilfælde, hvor S.B. formænd var tilknyttet flere af hovedskolens afdelinger, fremgår dette i form af en variabel for afdelingens id.

2.5 Forældre

Udvælgelsen af forældre til deltagelse i undersøgelsen er for 2017 foretaget ud fra to kriterier. Først og fremmest er forældre, der har deltaget i de tidligere år, blevet udvalgt igen. Det andet kriterium er, at forældrenes barn har deltaget med en besvarelse i dataindsamlingen for elever. For at opfylde de to kriterier er der foretaget to udtræk: 1. udtræk i ultimo februar og 2. udtræk medio marts – efter at vi havde modtaget elevbesvarelser. Der er i alt udtrukket 1.600 forældre til elever på henholdsvis 1., 3. og 5. klassetrin, dvs. i alt 4.800 forældre, hvilket er flere end tidligere år. I 2017 fik vi 3.208 besvarelser mod 2.930 besvarelser i 2016-dataindsamlingen. Det er erfarne interviewere fra DST Survey, der har gennemført interview blandt forældre.

3 ANTAL BESVARELSER OG SAMMENKOBLING AF DATA I ÅRET

I dette kapitel gennemgår vi svarprocenter for de forskellige respondentgrupper i 2017 dataindsamlingen. Vi beskriver også, hvordan besvarelser kan kobles sammen på tværs af respondentgrupper. Kapitlet forholder sig til dataindsamlingen for 2017 og inkluderer kun i enkelte tilfælde oplysninger om deltagelse og besvarelsesprocenter for tidligere år.

3.1 Deltagelse og besvarelsesprocenter for 2017

Figur 3.1 viser deltagelse for forskellige respondentgrupper for dataindsamlingen i 2017. Ud af de oprindeligt 238 inviterede skoler accepterede 214 skoler invitationen. For 213 af disse skoler er der indleveret kontaktoplysninger på det pædagogiske personale, skoleledere og S.B. formænd, men dog ikke nødvendigvis fra alle respondentgrupperne (jf. figur 3.1). Vi har derudover modtaget mere end én besvarelse fra en række ekstra skoler, som ikke i udgangspunktet indgår i bruttolisten af skoler⁴. Der er her tale om afdelinger under større skoler, som også har deltaget. Sammenlagt har vi derfor i alt 217 deltagende skoler, som deltager i følgeforskningspanelet, mens vi har sammenlagt besvarelser fra i alt 874 skoler, når vi medtager de skoler, som har deltaget i den landsdækkende skolelederundersøgelse.

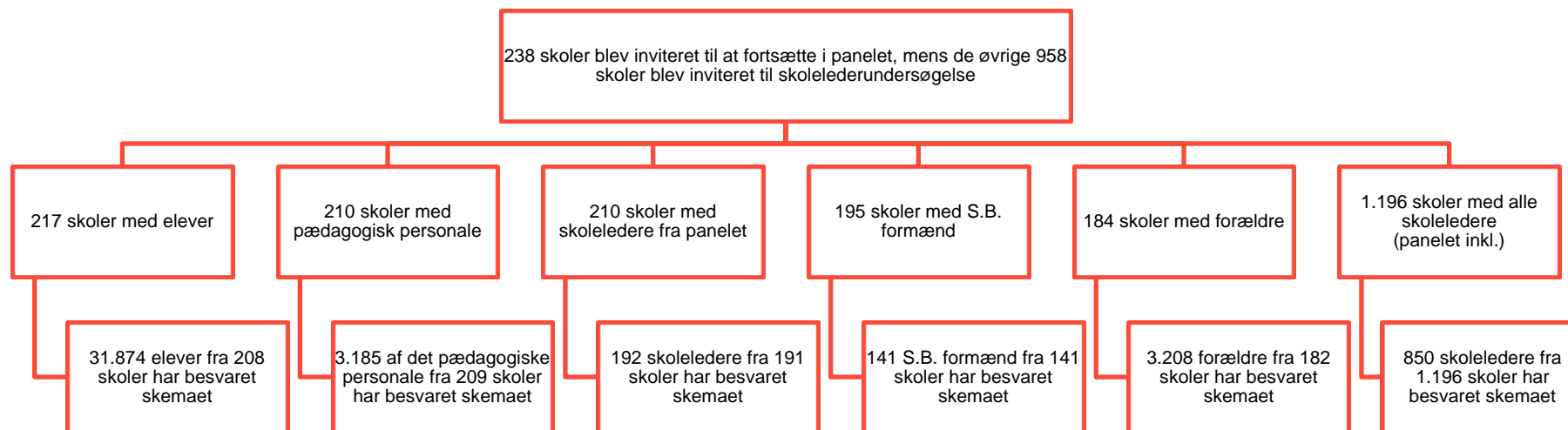
Følgende skoler har deltaget med en besvarelse:

- 208 skoler (95,9 pct. ud af 217 skoler) har leveret mindst én elevbesvarelse
- 209 skoler (99,5 pct. ud af 210 skoler) har indgivet mindst én besvarelser fra lærere eller andet pædagogisk personale
- 191 skoler (91,0 pct. af 210 deltagende skoler *i panelet*) har indgivet mindst én besvarelse fra skoleledere
- 850 skoler (71,1 pct. ud af 1.196 skoler) har indgivet mindst én skolelederbesvarelse
- 141 skoler (72,3 pct. ud af 195 skoler) har indgivet én besvarelse fra skolebestyrelsesformanden
- For 182 skoler (98,9 pct. ud af 184 skoler) er der gennemført mindst ét forældreinterview.

Der er i alt modtaget 39. 244 besvarelser fra 874 forskellige skoler.

⁴ Vi har modtaget elevbesvarelser fra tre ekstra skoler, forældrebesvarelser fra én ekstra skole, S.B.-Formandsbesvarelser fra otte ekstra skoler og lærer/pædagogbesvarelser fra syv ekstra skoler.

Figur 3.1 Deltagende skoler i 2017.

Anm.: Figuren er dannet ud fra "XX_besvar" og instnr-variablene i de rensede datasæt og angiver antallet af observationer i bruttolisten samt antallet af respondenter fra skolerne i de forskellige datasæt. 238 hovedskoler blev inviteret til at fortsætte i panelet, mens det resterende antal af besvarelser i figuren afspejler afdelinger. For elevundersøgelsen har vi 15 elever, hvor institutionsnummer er sat til ukendt (99999). Hver af de 15 elever kommer fra skoler, som ikke er med i panelet, og hver elev er den eneste besvarelse fra den pågældende skole. Disse elever er sandsynligvis tilflyttere til deltagende skoler, men hvor elevens institutionsnummer endnu ikke er opdateret. Da vi ikke kan se, hvilken skole, de er flyttet til og hermed, hvilken skole, de svarer ud fra, sættes deres institutionsnummer til ukendt. Vi har modtaget elevbesvarelser fra tre ekstra skoler, forældrebesvarelser fra én ekstra skole, S.B.-Formandsbesvarelser fra otte ekstra skoler og lærer/pædagogbesvarelser fra syv ekstra skoler.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

I forlængelse af figur 3.1 viser tabel 3.1 bruttostikprøven for antal skoler, antal respondenter, antallet af opnåede besvarelser og opnåelsesprocent for hver respondenttype.

Tabel 3.1 Antal skoler og respondenter i bruttolisten samt antal besvarelser (i pct.). 4. dataindsamling, 2017.

Respondenttype	Antal skoler (brutto)	Antal respondenter (brutto)	Antal besvarelser (pct.)
Elever ²	217	46.102	31.874 (69,1)
Lærere og andet pædagogisk personale	210	4.163	3.185 (76,5)
Skoleledere i panel	210	213	192 (90,1)
Alle skoleledere ¹	1.196	1.199	851 (70,9)
S.B. formænd	195	195	141 (72,3)
Forældre	184	4.907	3.208 (65,4)
Besvarelser i alt	1.196	56.566	39.259 (69,4)

Anm.: For hver respondentgruppe angiver tabellen antallet af skoler og respondenter, der har modtaget spørgeskemaer, og antal respondenter, der har svaret, samt svarprocenten i parentes.

Note1: Dette tal inkluderer også de skoleledere, der indgår i panelet. Desuden har vi i tre tilfælde modtaget to besvarelser fra samme institutionsnummer – dette skyldes, at der er mere end én leder på skolen.

Note 2: For elevundersøgelsen har vi 15 elever, hvor institutionsnummer er sat til ukendt (99999). Hver af de 15 elever kommer fra skoler, som ikke er med i panelet, og hver elev er den eneste besvarelse fra den pågældende skole. Disse elever er sandsynligvis tilflyttere til deltagende skoler, men hvor elevens institutionsnummer endnu ikke er opdateret. Da vi ikke kan se, hvilken skole, de er flyttet til og hermed, hvilken skole, de svarer ud fra, sættes deres institutionsnummer til ukendt.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Vi har for ingen af de 214 deltagende skoler modtaget kontaktoplysninger fra alle respondentgrupper. I alt har hhv. 46.102 elever, 4.163 lærere og andet pædagogisk personale, 1.196 skoleledere, 195 S.B. formænd og 4.907 forældre haft muligheden for at besvare spørgeskemaet i 2017. Heraf har vi i 2017 opnået tilfredsstillende svarprocenter for alle respondentgrupper. Skoleledere i panelet, det pædagogiske personale og skolebestyrelsesformændene giver de højeste svarprocenter (henholdsvis 90,1 pct., 76,5 pct. og 72,3 pct.), mens svarprocenterne er lidt lavere for alle skoleledere (70,9 pct.), eleverne (69,1 pct.) og forældrene (65,4 pct.).

Sammenligner vi svarprocenterne med 2016, ser vi en fremgang på nogle områder og en reduktion på andre. For eleverne ser vi en fremgang fra 57,6 pct. i 2016 til 69,1 pct. i 2017. For lærerne og andet pædagogisk personale, skolelederne fra panelskolerne og forældrene er niveauet nogenlunde det samme. 76,5 pct. af lærerne og andet pædagogisk personale svarer i 2017, mens 74,8 pct. svarede i 2016. For skolelederne i panelet svarer 90,1 pct. i 2017 mod 92,2 pct. i 2016. For forældrene svarer 65,4 pct. i 2017, mens 65,2 pct. svarede i 2016. For alle skolelederne og S.B. formændene ser vi en mindre tilbagegang. For den landsdækkende skolelederundersøgelse er svarprocent i 2017 på 70,9 pct. mod 74,6 pct. i 2016, mens 72,3 pct. af S.B. formændene svarer i 2017, sammenlignet med 76,3 pct. i 2016. 2016-svarprocenterne stammer fra Arendt m.fl. (2017).

3.2 Sammenkobling af de enkelte skemaer i 2017

For at kunne udnytte data fra 2017 til fulde og oprette et fyldestgørende tværnsnitsdatasæt henover alle dataindsamlingerne er det relevant at vide, i hvilken grad de enkelte skoler går igen i datasættene for hver enkelt respondentgruppe. Derfor foretager vi en række sammenkoblinger på tværs af forskellige respondentgrupper. Tabel 3.2 viser antallet af skoler, der har bidraget med minimum én besvarelse i hvert af de to skemaer. Af tabellen fremgår det eksempelvis, at vi har modtaget

mindst én elevbesvarelse samt én besvarelse for det pædagogiske personale fra 202 af de deltagende skoler.

Tablet 3.2 Sammenkoblinger af spørgeskemabesvarelser for de seks respondentgrupper. Antal skoler.

	Elever	Pædagogisk personale	Skoleledere i panel	Alle skoleledere	S.B. formænd	Forældre
Elever		202	189	189	133	182
Pædagogisk personale	202		190	190	135	179
Skoleledere i panel	189	190		191	132	167
Alle skoleledere	189	190	191		132	167
S.B. formænd	133	135	132	132		123
Forældre	182	179	167	167	123	

Anm.: Tabellen viser, antallet af skoler med besvarelser for begge respondentkategorier. Hvis vi eksempelvis sammenkobler de 208 skoler med elevbesvarelser med de 191 skoler med skolelederbesvarelser (i panelet), har 189 af skolerne deltaget med en besvarelse for både elever og skoleledere.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

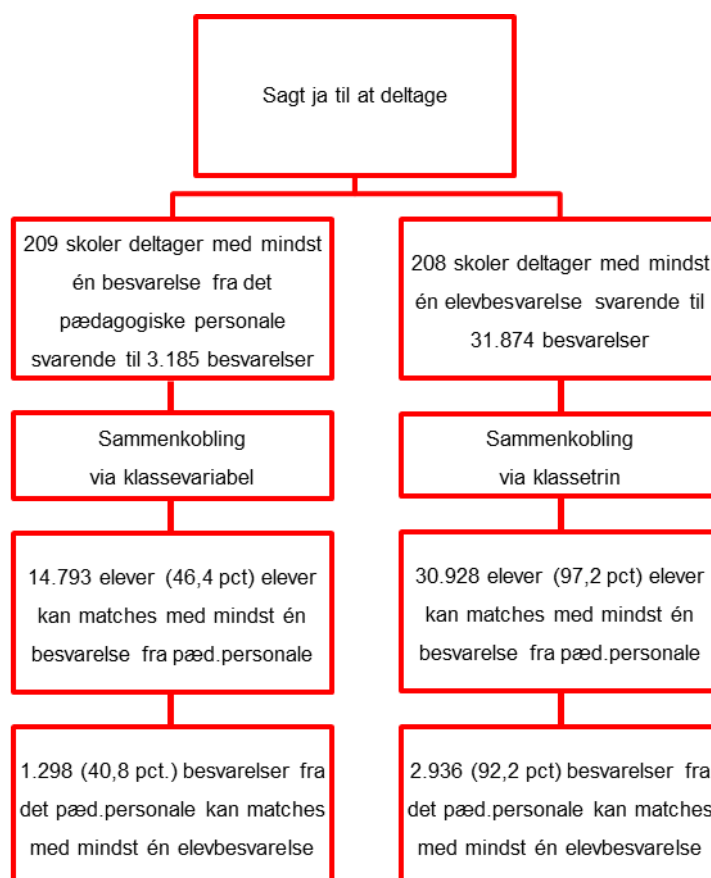
3.3 Sammenkobling via klasse eller klassetrin?

I forbindelse med dataindsamlingen i 2017 er der, som i tidligere dataindsamlinger, usikkerhed forbundet med de variable, der indikerer, hvilket klassetrin lærere og andet pædagogisk personale er tilknyttet. Denne usikkerhed skyldes, at vi modtager oplysninger om elevens klassetrin fra STIL, mens oplysninger om lærere og andet pædagogisk personales tilknytning indleveres af både skolen og respondenterne selv i tekstvariable. Vi tager udgangspunkt i skolens angivelse af, hvilken klasse læreren er tilknyttet og supplerer med personalets egen besvarelse til at bestemme, hvilken klasse samt hvilke klassetrin, personalet er tilknyttet⁵. I nogle tilfælde er lærere tilknyttet mere end ét klassetrin, og der indgår i data derfor to variable: klassetrin1 og klassetrin2. "klassetrin1" angiver det førstnævnte klassetrin, mens klassetrin2 angiver et andet klassetrin, i de tilfælde, hvor der er angivet mere end ét klassetrin.

I dette afsnit afrapporterer vi to typer af mulige sammenkoblinger af data: 1) en sammenkobling på baggrund af klassevariablen og 2) en sammenkobling på baggrund af det klassetrin, respondenterne angiver. Vi anvender her variabelen klassetrin1.

⁵ Disse variable er blevet renset, således at forskellige udgaver af eksempelvis klassen "5.a" (fx "5A", "5.a", "5.A" osv.) ser ens ud.

Figur 3.2 Sammenkobling af elevdata og datasættet for lærere og andet pædagogisk personale. 4. dataindsamling, 2017.

Anm.: Figuren angiver både besvarelser fra det pædagogiske personale og elevbesvarelser og undersøger, hvordan det bedste match mellem disse grupper opnås. Tallene er baseret på bruttostikprøven og antal besvarelser.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Af figur 3.2 fremgår det, at 40,8 pct. af det pædagogiske personale og 46,4 pct. af eleverne kan kobles sammen, så der både er en lærerbesvarelse og mindst én elevbesvarelse i en klasse. Denne sammenkobling er den dårligste i forhold til *andelen* af lærere og elever, der kan kobles sammen. Dog må den antages at være den umiddelbart mest præcise sammenkobling, da vi her kobler det pædagogiske personale direkte til den klasse, som de selv angiver, at de underviser i.

Figur 3.2 viser også en anden type af sammenkobling, som foregår via klassetrin. For de enkelte skoler sammenkobles det pædagogiske personale med alle elever på samme klassetrin. Det vil sige, at hvis fire undervisere har besvaret, at de underviser på 5. klassetrin, så kobles alle fire til alle elever, der går på 5. klassetrin på den givne skole. Denne sammenkobling er derfor mindre præcis end den ovenstående, men som det fremgår af figuren, bliver langt flere besvarelser matchet (92,2 pct. af det pædagogiske personale og 97,2 pct. af eleverne).

4 PANELDATA – SAMMENKOBLING AF DATA PÅ TVÆRS AF TID

I dette kapitel ser vi på, hvordan data fra 2014 til og med 2017 kan kobles sammen og danne et samlet panel. Først ser vi på, hvordan data for alle respondentgrupper kan kobles sammen via institutionsnumre, hvorefter vi ser på, hvordan elev- og forældredata kan sammenkobles på individniveau.

4.1 Sammenkobling af paneldata på skoleniveau

I følgeforskningspanelet er den centrale analyseenhed den enkelte skole. Derfor sammenkobler vi datasættene fra 2014, 2015 og 2016 med datasættet fra 2017 via skolens institutionsnummer for at oprette et samlet datasæt med panelstruktur. I forbindelse med opsætningen af panelet laver vi en opgørelse af antallet af skoler i hhv. 2014, 2015, 2016 og en opgørelse af de skoler, der indgår med besvarelser i alle tre nedslag. Det er disse skoler, der indgår i paneldatasættet. Af tabel 4.1 fremgår panelets størrelse opgjort på skoleniveau.

Tabel 4.1 Skoler, der har deltaget med besvarelser.

	Skoler i 2014	Skoler i 2015	Skoler i 2016	Skoler i 2017	Alle Skoler i fra 2014 til 2017
Samlet antal skoler ¹	236	233	225	238	219
Skoleledere i panel	159	167	198	191	105
Lærere og andet pædagogisk personale	201	208	203	209	164
S.B. formænd	105	146	185	141	45
Forældre	225	223	222	182	177
Elever ²	225	185	225	208	152

Anm.: Tabellen angiver skoler i de forskellige spørgeskemaer for de fire nedslag. Derudover viser kolonnen længst til højre, hvor mange skoler der indgår med mindst en besvarelse henover de 4 år. For skolelederne tages kun udgangspunkt i de skoler, der også var inviteret til at deltage i 2014.

Note1: Den oprindelige stikprøve består af alle skoler, der har afgivet en besvarelse for mindst ét skema.

Note 2: Eleverne kan indgå i panelet ved enten at blive sammenkoblet gennem skolens institutionsnummer eller gennem elevens eget cpr-nummer. I tabellen er de sammenkoblet via skolens institutionsnummer.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Som det fremgår af tabel 4.1, modtog vi eksempelvis besvarelser fra lærere og andet pædagogisk personale fra 201 skoler i 2014, 208 skoler i 2015, 203 skoler i 2016 og 209 skoler i 2017. Sammenlagt har 164 forskellige skoler bidraget med besvarelser fra lærere og andet pædagogisk personale både i 2014, 2015, 2016 og 2017.

For nogle af respondentgrupperne indgår der mere end én besvarelse pr. skole. I tabel 4.2 angives antallet af besvarelser for 2014, 2015, 2016 og 2017 (de første fire kolonner) og antallet af besvarelser på skoler, der deltog med den givne respondenttype i de fire nedslag (de sidste fire kolonner).

Tabel 4.2 Antal respondenter på deltagende panelskoler i henholdsvis hvert enkelt år samt på de skoler, der deltager i alle 4 år.

Respondenttype	Respondenter på deltagende skoler i de enkelte år				Respondenter på de skoler, der deltager i alle 4 år			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Lærere og pædagogisk personale	1.947	3.016	3.307	3.185	1.560	2.464	2.725	2.520
Forældre	3.153	3.115	2.930	3.208	2.566	2.589	2.521	3.175
Elever ¹	28.450	16.202	21.145	31.874	20.115	13.937	17.335	24.441

Anm.: Tabellen angiver antal besvarelser i de forskellige spørgeskemaer for 2014, 2015, 2016 og 2017. Sammenkoblingen af data er dannet på skoleniveau. Det vil sige, at det er antallet af individer, der er en del af stikprøven på en skole, der har besvaret med den givne respondenttype i 2014, 2015, 2016 eller alle år. Derved angiver de to kolonner til højre ikke antallet af individer, der har svaret i både 2014, 2015, 2016 og 2017, men det samlede antal af besvarelser i hhv. 2014, 2015, 2016 og 2017 fra skoler, der i begge år mindst har én besvarelse fra den givne respondenttype.

Note 1: Eleverne kan indgå i panelet ved enten at blive sammenkoblet gennem skolens institutionsnummer eller gennem elevens eget cpr-nummer.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Eksempelvis modtog vi 1.947 besvarelser fra lærere og andet pædagogisk personale i 2014, 3.016 besvarelser i 2015, 3.307 besvarelser i 2016 og 3.185 besvarelser i 2017. Ser vi på antallet af besvarelser på de 164 skoler, hvor vi har besvarelser fra mindst én lærer eller andet pædagogisk personale i alle fire nedslag, indeholder data 1.560 besvarelser i 2014, 2.464 besvarelser i 2015, 2.725 besvarelser i 2016 og 2.520 besvarelser i 2017.

4.2 Sammenkobling af data på individniveau

Mens den centrale analyseenhed i følgeforskningspanelet er skolen, er det muligt at sammenkoble besvarelser fra både elever og forældre over tid og dermed få indblik i udviklingen i de enkelte respondents besvarelser. At analysere udviklingen i de enkelte respondents besvarelser er ikke problemfrit, idet det både kræver særlige tilladelser⁶ og kendskab til avancerede statistiske metoder for at kunne arbejde med data. Vi har foretaget en sådan sammenkobling på individniveau for forældredata og elevdata.

I tabel 4.3 vises antal besvarelser særskilt for respondenter i 2014, 2015, 2016 og 2017 samt de respondenter, der tilsammen udgør panelet.

Tabel 4.3 Antal respondenter i samlet panel. Forældre og elever. 2014-2017.

Respondenttype	Deltagende respondenter i de enkelte år				Deltagende respondenter i flere år		
	2014	2015	2016	2017	2014-2015	2014-2016	2014-2017
Forældre	3.153	3.115	2.930	3.208	2.607	1.078	495
Elever	28.450	16.202	21.145	31.874	14.349	9.178	7.287

Anm.: Tabellen angiver respondenter i de forskellige spørgeskemaer for hhv. 2014, 2015, 2016 og 2017. Sammenkoblingen af data fra de fire nedslag er dannet på individniveau vha. cpr-nummer. Det vil sige, at det er antallet af individer, der er en del af stikprøven i alle 4 år. Derved viser kolonnerne til højre antallet af individer, der har svaret i både 2014 og 2015, 2014-2016 samt antallet af individer, der har afgivet besvarelser i alle 4 år.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

⁶ Dataarbejde, der eksempelvis involverer elevers cpr-numre, kræver særlige tilladelser. Med de rette tilladelser til data med følsomme oplysninger fra Datatilsynet og en tilladelse til brug af data fra UVM/STIL er det muligt at få adgang til data inkl. følsomme oplysninger, således at sammenkoblinger på individniveau kan foretages.

Tabel 4.3 viser antallet af respondenter, der er sammenkoblet via elevernes cpr-numre.⁷ Sammenholder vi elevdataene for alle fire nedslag på individniveau, så får vi et samlet panel på 7.287 elever. Det vil sige, at vi for 7.287 elever har mulighed for at følge ændringer i deres besvarelser fra 2014 til og med 2017. Sammenligner vi i stedet skolerne over tid, kan vi følge udviklingen for de 209 skoler, der har deltaget med elevbesvarelser i alle 4 år.

⁷ For data på forældrene anvender vi også elevernes cpr-numre til sammenkoblingen. De er dog anonymiseret, så den enkelte elev ikke er direkte genkendelig.

5 REPRÆSENTATIVITETSANALYSE

I dette kapitel præsenterer vi en repræsentativitetsanalyse for den tredje dataindsamling efter folkeskolereformen. Denne analyse foretages for at vurdere, om de skoler, der har deltaget med besvarelser, ligner folkeskolerne på landsplan. Der er i et tidligere notat præsenteret repræsentativitetsanalyser for dataindsamlingerne for 2014-2016 (se Arendt m.fl., 2017). Den grundlæggende analyseenhed er *skolen* og ikke de enkelte respondenter, så som de enkelte elever eller lærere.

I repræsentativitetsanalysen sammenligner vi de deltagende skoler med de resterende folkeskoler i landet. Vi sammenligner dem ud fra enkelte skolekarakteristika og baggrundskarakteristika af eleverne. Oplysningerne om eleverne og deres forældre finder vi i Danmarks Statistiks elevregister og øvrige registre vedrørende demografi, indkomst og arbejdsmarkedstilknytning. Oplysninger om skolernes præstationsniveau finder vi i registeret om folkeskolekarakterer, mens vi har fået skolernes geografiske fordeling samt skolestørrelse fra STIL. De registerbaserede oplysninger fra Danmarks Statistik om elevernes baggrundskarakteristika er fra 2015, oplysninger om folkeskolens afgangsprøver er fra skoleåret 2015/2016, mens informationer om skolestørrelse fra STIL er for skoleåret 2016/2017. Vi anvender skolernes institutionsnummer til at koble besvarelserne med registerdata. Vi anvender hermed oplysninger på alle de elever, der er tilknyttet den enkelte skole, når vi foretager repræsentativitetsanalysen.

I forbindelse med koblingen af de deltagende skoler til registeroplysninger, er der enkelte skoler, som vi ikke kan finde i elevregisteret for skoleåret 2014/2015.⁸ Tabel 5.1 viser antallet af skoler, som kan genfindes.

Tabel 5.1 Antal deltagende skoler i 2017, som kan genfindes i det integrerede elevregister i 2015 og i STILs register for skolestørrelse i 2016/2017.

	Elever	Forældre	Pædagogisk personale	S.B. formænd	Skoleledere i panel	Alle skoleledere
442 tilfældigt udvalgt til at deltage, 238 har accepteret						
2017						
Deltagende skoler	208	182	209	141	191	850
Deltagende skoler med DST registeroplysninger	208	181	208	141	191	847 ¹
Deltagende skoler genfundet i STILs register med skolestørrelse	208	182	209	141	191	850

Anm.: Med deltagende skoler menes skoler, der deltager med minimum én besvarelse inden for den respektive respondentgruppe.

Note 1: Vi kan finde yderligere 51 skoler i institutionsregisteret, men der er ingen elever tilknyttet disse institutionsnumre i skoleåret 2015/2016.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

I repræsentativitetsanalysen anvender vi registeroplysninger fra Danmarks Statistik og STIL til at karakterisere de deltagende skoler. Oplysninger om elevfordelinger og skolekarakteristika indgår i analysen på skoleniveau.

⁸ Flere af de manglende skoler findes i institutionsregisteret, eller i INTE, hvis vi går flere år tilbage, men da vi ikke har oplysninger om eleverne i 2015, har vi valgt at se bort fra disse. En forklaring er, at de forskellige institutionsnumre på sammenlagte skoler stadig anvendes hos STIL, men ikke indgår i INTE. Vi har eksempler på, at besvarelse fra skoleledelsen går på hovedinstitutionsnummer, mens besvarelser fra eleverne går på et afdelingsinstitutionsnummer, hvor afdelingsinstitutionsnummeret ikke fremgår i INTE.

Vi anvender følgende elevfordelinger:

- Andelen af drenge
- Andelen af etnisk danske elever (vs. anden etnisk herkomst)
- Andelen af elever, som bor med begge forældre vs. bor ikke med begge forældre
- Andelen af elever fordelt på forældrenes højeste fuldførte uddannelse (i tre kategorier)
- Andelen af elever fordelt på forældres indkomst (placering i indkomstkvarterer)
- Andelen af elever fordelt på forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet (i beskæftigelse vs ikke i beskæftigelse).

Vi anvender følgende skolekarakteristika:

- Karaktergennemsnit fra folkeskolens 9.-klasses-afgangsprøve i dansk og matematik (gennemsnit i tre kategorier)
- Skolestørrelse (antal elever fordelt i tre kategorier)
- Geografisk beliggenhed (regioner).

For elevkarakteristika anvender vi nogle centrale baggrundsoplysninger om eleverne selv og deres forældre, hvor forældreoplysningerne indgår for både mor og far. For skolekarakteristika ser vi på karakterer, skolestørrelse og skolens geografiske beliggenhed i regioner. Vi inddeler skolernes karaktergennemsnit i tre kategorier (tredjedele) for hhv. lavt, mellem og højt karaktergennemsnit. Vi anvender alene karakterer fra 9.-klasses-afgangsprøve i dansk og matematik. Vi inddrager også en variabel for manglende oplysninger om karaktergennemsnittet, hvilket eksempelvis gør sig gældende for skoler, der kun går til og med 6. klassetrin.

Vi anvender t-test til at teste forskelle i de deltagende skolernes elevsammensætning og χ^2 -test til at teste fordelinger i skolekarakteristika. Vi anvender et signifikansniveau på 5 procent.

Repræsentativitetsanalysen præsenteres i tabel 5.2 og tabel 5.3. Her viser vi først gennemsnittet henover de udvalgte baggrundskarakteristika for alle danske folkeskoler, hvorefter vi viser afvigelserne fra gennemsnittet for hver enkelt respondentgruppe i kolonnen "Forskel". Eksempelvis fremgår det, at den gennemsnitlige andel af elever med etnisk dansk baggrund på alle danske folkeskoler var 89,2 pct. i 2017, mens den gennemsnitlige andel for de skoler, der har besvaret elevspørgeskemaerne, er 0,8 procentpoint højere, dvs. på 90 pct. Vi angiver med to stjerner (**) de steder, hvor forskellen er statistisk signifikant på et 5-procentsniveau. Dette gælder eksempelvis for andelen af etnisk danske elever for de skoler, der har deltaget med besvarelser for S.B. formænd. Her er andelen af etnisk danske elever på de skoler, der indgår i skolebestyrelsesformandsundersøgelsen, 2,7 procentpoint højere end landsgennemsnittet. Dette er statistisk signifikant højere. Vi anvender t-test til at teste forskelle i elevkarakteristika i tabel 5.2. I tabel 5.3 anvender vi χ^2 -test til at teste, om fordelingen henover skolekarakteristika er statistisk uafhængigt fordelt. Her angiver vi ligeledes med to stjerner (**) i de tilfælde, hvor en fordeling ikke kan siges at være uafhængigt fordelt ved et 5-procentsniveau. Dette er tilfældet i undersøgelsen af alle skoleledere, hvor fordelingen henover skolens karakterniveau samt skolestørrelsen (målt ved skolens elevtal).

Tabel 5.2 Repræsentativitetsanalyse for skoler, der har deltaget med minimum én besvarelse. 2017. Andele af elever fordelt på udvalgte elevkarakteristika.

	Danske folkeskoler		Elever		Forældre		Pæd.personale		SB-formænd		Skoleleder (panel)		Skoleleder (alle)		
	Antal skoler	Gennemsnit	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	
Etnisk dansk	1.292	89,2	220	0,8	181	1,9	207	1,4	137	2,7	**	185	2,0	797	1,1
Bor i kernefamilie	1.292	68,0	220	0,2	181	0,8	207	0,0	137	1,9	**	185	0,8	797	2,2
Dreng	1.292	51,7	220	0,0	181	0,1	207	0,4	137	0,4		185	0,3	797	-0,3 **
<i>Karakteristika ved far</i>															
Far i beskæftigelse	1.292	86,3	220	0,2	181	1,4	207	0,5	137	2,4	**	185	0,9	797	1,7
Ingen/grundskoleudd	1.292	26,4	220	-0,5	181	-1,8	207	-0,6	137	-2,6	**	185	-1,2	797	-2,8 **
Gymnasial/Erhvervsfaglig udd.	1.292	43,6	220	0,8	181	1,3	207	1,3	137	1,7		185	1,1	797	-1,4 **
Videregående uddannelse	1.292	30,0	220	-0,3	181	0,4	207	-0,7	137	0,9		185	0,1	797	4,1 **
Fars indkomst: 1. kvartil	1.292	13,7	220	-0,3	181	-1,2	207	-0,6	137	-2,2	**	185	-1,0	797	-1,1 **
Fars indkomst: 2 kvartil	1.292	19,2	220	-0,2	181	-0,6	207	0,0	137	-0,7		185	-0,1	797	-0,9 **
Fars indkomst: 3 kvartil	1.292	28,7	220	-0,3	181	0,0	207	0,2	137	0,2		185	0,0	797	-1,3
Fars indkomst: 4 kvartil	1.292	38,4	220	0,8	181	1,8	207	0,4	137	2,7		185	1,0	797	3,3 **
<i>Karakteristika ved mor</i>															
Mor i beskæftigelse	1.292	79,0	220	0,3	181	1,6	207	0,3	137	1,9		185	1,0	797	2,0
Ingen/grundskoleudd.	1.292	22,3	220	-0,7	181	-1,9	207	-0,9	137	-2,6	**	185	-1,6	797	-2,3 **
Gymnasial/Erhvervsfaglig udd.	1.292	38,4	220	0,1	181	0,3	207	0,8	137	1,0		185	0,5	797	-2,1 **
Videregående uddannelse	1.292	39,3	220	0,7	181	1,6	207	0,2	137	1,6		185	1,0	797	4,5 **
Mors indkomst: 1. kvartil	1.292	11,2	220	-0,2	181	-0,7	207	0,0	137	-0,7		185	-0,4	797	-0,9 **
Mors indkomst: 2 kvartil	1.292	28,9	220	-0,9	181	-1,2	207	-0,7	137	-1,4		185	-1,2	797	-2,1 **
Mors indkomst: 3 kvartil	1.292	35,0	220	0,1	181	0,6	207	0,3	137	0,2		185	0,4	797	-0,4 **
Mors indkomst: 4 kvartil	1.292	24,8	220	0,9	181	1,4	207	0,4	137	2,0		185	1,2	797	3,4

Anm.: ** p < 0,05 ved t-test. Kolonnen "Forskel" angiver forskellen mellem fordelingen blandt skoler i respondentgruppen, der har deltaget med minimum én besvarelse og fordelingen for alle danske folkeskoler.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Tabel 5.3 Repræsentativitetsanalyse for skoler, der har deltaget med minimum én besvarelse. 2017. Skolekarakteristika.

	Danske folkeskoler		Elev		Forældre		Pæd.personale		SB-formænd		Skoleleder (panel)		Skoleleder (alle)	
	Antal skoler	Gennemsnit	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel	Antal skoler	Forskel
Karakterniveau laveste tredjedel	973	33,3	160	-2,6	128	-6,0	148	-2,7	101	-7,4	131	-5,9	600	-16,2 **
Karakterniveau mellem 33- og 66-percentil	973	33,3	160	-4,0	128	-1,5	148	-1,1	101	-1,8	131	0,3	600	10,1 **
Karakterniveau øverste tredjedel	973	33,3	160	6,5	128	7,5	148	3,7	101	9,2	131	5,6	600	6,1 **
Mangler oplysninger om karakterniveau	1.347	25,0	220	4,4	181	5,0	207	4,2	141	0,7	185	4,9	797	-0,7
Region Hovedstaden	1.292	21,5	220	5,3	181	3,9	207	4,9	137	2,9	185	3,9	797	3,4
Region Midtjylland	1.292	26,6	220	-5,3	181	-4,0	207	-4,7	137	-4,5	185	-4,6	797	-1,4
Region Midtjylland	1.292	12,3	220	-2,2	181	-0,2	207	-2,0	137	0,9	185	-0,5	797	2,3
Region Sjælland	1.292	16,6	220	3,6	181	-0,6	207	0,4	137	-4,7	185	0,2	797	-4,9
Region Syddanmark	1.292	23,0	220	-1,4	181	0,9	207	1,4	137	5,3	185	0,9	797	-0,6
Lille skole	1.284	33,4	212	2,7	181	2,9	206	1,6	136	2,8	185	-0,1	796	12,0 **
Mellem skole	1.284	33,5	212	5,1	181	-6,7	206	-5,8	136	-7,0	185	-3,8	796	-2,5 **
Stor skole	1.284	33,1	212	2,4	181	3,3	206	4,2	136	4,3	185	3,9	796	-9,4 **

Anm.: ** Fordelingen er statistisk signifikant ved Pearson Chi², p < 0,05. "Forskel" angiver forskellen mellem fordelingen blandt skoler i respondentgruppen, der har deltaget med minimum én besvarelse og fordelingen for alle danske folkeskoler. Forskelle i "Mangler oplysninger om karakterniveau" er testet ved t-test.

Note 1. Bemærk, at vi for skolernes fordeling på karaktererne kun anvender 973 skoler, da vi ikke har haft karakteroplysninger fra de enkelte skoler. Vi har her matchet skoler med karakterer i hhv. skoleåret 2014/2015 eller 2015/2016. Det dårlige match gælder dog både for skoler, der deltager med besvarelse, og de skoler, der ikke gør. At vi anvender et mindre udtræk bidrager derfor ikke til en skævvridning af resultaterne.

Kilde: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Tabellerne viser, at der generelt er overensstemmelse mellem baggrundskarakteristika på de skoler, der har besvaret spørgeskemaerne sammenlignet med alle andre folkeskoler i Danmark. Det er kun i undersøgelsen af S.B. formænd og undersøgelsen af alle skoleledere, at vi ser statistisk signifikante forskelle.

For S.B. formændene er der her en statistisk signifikant overrepræsentation af andelen af etnisk danske elever, andelen af elever fra kernefamilier og andelen af elever, hvis fædre er i beskæftigelse. Tilsvarende er der en statistisk signifikant underrepræsentation af andelen af elever, hvis fædre har ingen eller grundskoleuddannelse, hvis far har en videregående uddannelse, og hvis mor har en videregående uddannelse på de deltagende skoler. Mens der her er tale om statistisk signifikante forskelle, er de substantielle forskelle imidlertid meget små. Vi finder den største forskel på 2,7 procentpoint (for andelen af etnisk danske elever).

Hvad angår fordelingen for den landsdækkende skolelederundersøgelse er der flere statistiske forskelle, når man sammenligner de skoler, der har besvaret, med de skoler, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Disse forskelle er "klassiske" i den forstand, at de viser, at vi har en overrepræsentativitet blandt de skoler, som har flere elever af højtuddannede forældre, flere forældre, som er i arbejde, og flere forældre i den højeste indkomstkvarter. Vi ser ligeledes en underrepræsentativitet blandt de skoler, som ligger i den nederste tredjedel i karakterfordelingen. Forventer man en sammenhæng mellem eksempelvis, hvor godt skolerne klarer sig ved folkeskolens afgangsprøve, og hvor langt, at den enkelte skole er kommet mht. at implementere de enkelte dele af folkeskolereformen, så betyder forskellene, at besvarelsene vil give et lidt mere positivt billede, end det reelt set er.

Disse forskelle er delvist forventelige, idet skolelederspørgeskemaet sendes ud til *alle* skoler. Vi har en svarprocent på 71,1 pct., hvilket må betragtes som værende ganske høj. De resterende knap 29 pct. af skolerne, som ikke har svaret på skemaet, vil derfor indeholde en del af de skoler, som har en mere presset hverdag. Omvendt skal besvarelsene fra de resterende 29 pct. af skolelederne være markant anderledes for at kunne have betydning for landsgennemsnittet af besvarelsene. Man bør dog overveje at foretage robusthedsanalyser i forbindelse med fx analyser af skoler med forskelligt karakterniveau. Bemærk her, at skoleledere i følgeforskningspanelet er repræsentative for alle landets folkeskoler og derfor kan anvendes til robusthedsanalyser.

Samlet set kan vi konkludere, at dataindsamlingerne for elever, forældre, lærere og andet pædagogisk personale, skolebestyrelsesformænd og skoleledere i panelet kan betragtes som repræsentativt for alle danske folkeskoler, mens dataindsamlingen blandt alle landets skoleledere er underrepræsenteret blandt de skoler, som bl.a. klarer sig dårligst ved folkeskolens afgangsprøver i dansk og matematik.

6 UDGIVELSER PÅ BAGGRUND AF DE INDSAMLEDE DATA

- Arendt, K.S., V.M. Jensen, M. Friis-Hansen & M.K. Sørensen (2017): *Folkeskolereformen – Dokumentation af dataindsamlingen 2014-2016*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Arendt, K.S., K. Baunkjær & B.S. Rangvid (2017): *Forældres oplevelse af skolen i folkeskolereformens tredje år. Kommenteret tabelrapport*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Arendt, K.S., K. Baunkjær & B.S. Rangvid (2017): *Skolebestyrelsesformændenes oplevelse af skolen i folkeskolereformens tredje år. Kommenteret tabelrapport*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Bjørnholt, B., S. Boye, L.H. Flarup & K. Lemvig (2015): *Pædagogiske medarbejderes oplevelser og erfaringer i den nye folkeskole*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Bjørnholt, B., S. Boye & L.H. Flarup (2016): *Den kommunale styring forud for folkeskolereformen – Baselineundersøgelse*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Bjørnholt, B. & K.F. Krassel (2016): *Midtvejsmåling – En midtvejsmåling af den kommunale styring i forbindelse med folkeskolereformen*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Bjørnholt, B., N. Kristensen, R.H. Jacobsen, T.A. Bæk, K. Iversen, P.R. Skov, K. Justesen & J.M. Jensen: (2017): *Kompetenceudvikling og kompetencedækning i folkeskolen*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2017): *Lærere og pædagogers samarbejde om undervisningen*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2017): *Forældreperspektiver på folkeskolen*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2017): *Skolernes arbejde med holddannelse – første delundersøgelse*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2017): *Skolebestyrelsens rolle i den nye skole – Analyserapport*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2016): *Skolebestyrelsens rolle i den nye skole – Tabelrapport*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2015): *Ledelse tæt på undervisning og læring*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Deding, M., N.V. Andersen & T. Jørgensen (2017): *Mellemtid for folkeskolen: Hvad gør en forskel i praksis?* København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd & Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Kort og klart.

- Flarup, L.H. & N. Ejersbo (2016): *Fælles ledelse og holddannelse – Analyse af frihed til fælles ledelse og lempelse af holddannelsesregler*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Flarup, L.H. & N. Ejersbo (2016): *Inddragelse af pædagoger i skoledagen – De økonomiske overvejelser og konsekvenser*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Hansen, A.T., M. Friis-Hansen & V.M. Jensen (2015): *Folkeskolereformen, Beskrivelse af 1. dataindsamling*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Notat, 24.03.2015.
- Hansen, A.T., V.M. Jensen & C. P. Nielsen (2016): *Elevens holdning til skoledagens længde*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Notat, 28.01.2016.
- Hansen, A.T., V.M. Jensen & C.P. Nielsen (2017): *Folkeskolereformen: Elevernes faglige deltagelse og interesse*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI-rapport 17:07.
- Jacobsen, R.H., B. Bjørnholt, K.F. Krassel, E. Nørgaard, S.T. Jakobsen, L.H. Flarup, L. Munch, M.H. Nielsen & H. Nygaard (2017): *En længere og mere varieret skoledag – Implementerings- og effektundersøgelse*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Jacobsen, R.H., B. Bjørnholt, M.M.Q. Andersen og A.L.T. Jordan (2017): *Lærere og pædagogers oplevelse af den længere og mere varierede skoledag i folkeskolereformens tredje år*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Kortlægning
- Jacobsen, R.H., M.M.Q. Andersen & A.L.T. Jordan (2016): *En længere og mere varieret skoledag – Kortlægningsrapport 2016*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Jacobsen, R.H., L.H. Flarup & N.M. Søndergaard (2015): *En længere og mere varieret skoledag – Kortlægningsrapport 2015*. København: Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning. Rapport.
- Jensen, V.M., M.G. Kjer (2017): *Skoleledernes oplevelser af skolen i folkeskolereformens tredje år. En kortlægning*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Keilow, M. & A. Holm (2015): *Udvikling af måleinstrument for elevadfærd og -holdninger. Baseline data fra evaluering af Folkeskolereformen*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI-rapport 15:09.
- Kjer, M.G., S. Baviskar & S.C. Winter (2015): *Skoleledelse i folkeskolereformens første år: En kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI-rapport 15:40.
- Kjer, M.G. & S.C. Winter (2016): *Skoleledelse i folkeskolereformens andet år: en kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Notat, 12.10.2016.
- Kjer, M.G. & A. Rosdahl (2016): *Ledelse af forandringer i folkeskolen*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Notat, 13.04.2016.

Nielsen, C.P., A.T. Hansen, V.M. Jensen & K.S. Arendt (2015): *Folkeskolereformen, beskrivelse af 2. dataindsamling blandt elever*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI-rapport 15:36.

Nielsen, C.P, M. Keilow & L. Jensen (2016): *Folkeskolereformen: Beskrivelse af 3. dataindsamling blandt elever og forskelle over tid*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Notat, 12.10.2016.

Nielsen, C.P, M. Keilow & C. Westergaard. (2017): *Elevernes oplevelser af skolen i folkeskolereformens tredje år. En kortlægning*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Winter, S.C. (2017): *Gør skoleledelse en forskel? Ledelse af implementeringen af folkeskolereformen*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI-rapport 17:06.

LITTERATUR

Arendt, K.S., V.M. Jensen, M. Friis-Hansen & M.K. Sørensen (2017): *Folkeskolereformen – Dokumentation af dataindsamlingen 2014-2016*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

**VIDEN I
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD